

Port Artur.

V Port Arturu se pripravljajo Rusi na zadnji obupni napad. Japonci streljajo baje že neprenehoma dva tedna s težkimi topovi v trdnjavo. Razstrelili so že zalogo smodnika v zrak in so poškodovali več ladij v luki. Tako poročajo japonski listi, ki pravijo, da je položaj posadke obupen. Či je le res?

Politični ogled.

Državni zbor bo imel prvo sejo, kakor poročajo z Dunaja, 17. novembra. Novi finančni minister dr. Kozel bo predložil proračun za leto 1905, katerega je še izdelal Böhm Bawerk. Pri tej priliki bo dr. Kozel tudi razvil svoje finančne načrte. Zbornici bo vlada tudi kratko po otvoritvi predložila načrt o posojilu za vojaške svrhe. Glavna skrb vlade bo omogočiti parlamentarno rešitev proračuna za l. 1905.

Naši novi ministri. V zadnji številki smo na kratko naznaili novoimenovane ministre. S prva je naj bolj presenetilo Nemce, da je zopet imenovan češki minister. Kakor se je pa zdaj zvedelo, je to zahteval cesar sam in ministrski predsednik Körber je moral dati čeravno nerad Čehom ministra. Novi češki minister dr. Anton vitez Randa je rojen v Bistrici na Češkem ter je prekoračil 8. jul. t. l. 70. leto. Randa, ki je pristal staročeske stranke, se prišteva med najboljše juriste in učenjake. Bil je več let profesor na vseučilišču in je ud mnogih znanstvenih društev. Za svoje priznane izvrstno delovanje kot profesor in kot ud gosposke zbornice, kateri pripada od l. 1881, ko je dobil plemstvo, je dobil red žel. krone 3. razr., častni znak za umetnost in znanstvo ter je postal dvorni svetnik. — Novi poljedeljski minister Ferdinand grof Buquoy je rojen Dunajčan. Star je 48. let. Njegov brat je predsednik zveze veleposelnikov v češkem dež. zboru. Posebno marljivo je deloval v deželnem kulturnem svetu. — Za finančnega ministra je imenovan judom prijazen dr. Mansuet Kozel. Rojen je v Galiciji ter dovršil 50. leto svoje starosti. Njegova mati je bila judinja in njegova sestra je oženjena z judovskim poslancem dr. Mengerjem. Bil je dvorni svetnik v trgovskem ministerstvu in nekaj časa ravnatelj poštnega hranilnišnega urada. Kako je ta človek prišel iz trgovskega ministerstva v finančno kot finančni minister, je skoro nerazumljivo. Seveda judom prijazen je in ti morajo imeti v ministerstvu svojega prijatelja. Tudi je velik prijatelj ministrskega predsednika Körberja. Vse to ga je potegnilo na ministrski stolec.

Istrski deželni zbor. Dne 25. m. m. se je predstavil novi tržaški namestnik knez Hohenlohe istrskemu deželnemu zboru. Govoril je italijanski in slovenski. V slovenskem delu svojega govora je zatrdil, da mu bo v posebno skrb, da se bo državna uprava vsikdar gibala v mejah zakona, tako da bo vsakdo brez razlike narodnosti dobival svoje pravo, ki mu gre po načelu: vsem jednake pravice. Ako bodo tem namestnikovim besedam sledila tudi slična dejanja, potem se izogne novi namestnik gotovo vsem pritožbam od strani primorskih Slovanov, ki niso nikdar zahtevali drugega od vlade in njenih oblastij, nego strogo izvrševanje zakonov in pa jednakopravnosti. (V našem deželnem zboru se še dosedaj štajerski namestnik grof Clary ni povzpelo do te enakopravnosti, da bi govoril katere besede slovenski. Njegovo načelo torej ni: Vsem jednake pravice.) V tej seji je tudi deželni zbor soglasno sklenil povabiti tozadevna ministrstva, naj bi se izdal zakon, po katerem bi bilo napravljjanje umetnih vin popolnoma prepovedano in prodaja pol-vin pa dovoljena le pod gotovimi pogoji.

Kaj se godi na Balkanu. Novi nemiri so bili na meji med Črnogoro in Turčijo. Dne 14. m. m. je bil na Mokri Planini boj med Rugovezi in Črnogorci, ki je trajal nekaj ur. Isgube niso znane. Turki v Vranešu so hoteli ravno na ta dan napasti pravoslavno

prebivalstvo v Baricah. A prebivalstvo je izvedelo, kaj nameravajo Turki in brzojavno aaznanilo sultanu. Sultan je takoj odredil varnostne odredbe in tako je bil preprečen napad. Dne 15. m. m. so Rugovezi in kot basibozuki preoblečeni turški vojaki pri stražnici Kahora zavratno napadli Črnogorce. Nastal je večurni boj, o katerega izidu pa ni poročil.

Dopisi.

Sv. Marjeta pri Ptuj. (Izjava). Podpisani občinski predstojniki župnije Sv. Marjeta nite Ptuj izjavljamo izrečno in z lastnoročnimi podpisi, da nas ni nihče nikdar peljal v farovž, ter nas nihče ni tamkaj napajal v te namen, da bi potem pritožbo podpisali. Izjavljamo pa tudi, da ni nobeden izmed nas našemu gospodu nadučitelju nekaj debelih povedal, ter nato odšel. Vse, kar torej nesramni dopisnik v 222 šte. »Slov. Naroda« o nas in zgoraj omenjenem gospodu kvasi, je grda laž in mi podpisani občinski predstojniki imenujemo pisca dotičnega članka v »Slov. Narodu« ničvrednega lažnjivca, kateremu bi le svetovali, naj pometa rajši pred svojim pragom, kjer ima itak dovolj blata in nesnage, našega velečastitega gospoda župnika, gospoda nadučitelja in nas občinske predstojnike pa naj v miru pusti, sicer bi mu znalo to nesramno pisarjenje ob priliki zelo škodovati. Sv. Marjeta, dne 25. oktobra 1904. — Občinski predstojniki: Franc Savec m. p., Vid Donaj m. p., Anton Valenko m. p., Alojz Pignar m. p., V. Prelog m. p.

Bratonečica. (Naš Bračkanec.) Naj tudi mi nekoliko povemo o zadnjih volitvah, dne 20. sept. Vsi možje — možje pravim, so glasovali za deželnega poslanca gospoda dr. M. Ploja in smo s 106 timi glasovi prekosili vse sosedne občane. Ne čudite pa se, če vam povem, da imamo v občini tudi moža, ki je nam nasprotnega mišljenja. To je gospod pod svojim klobukom, krčmar Kaučič, ki je pri volitvah hotel nam nasprotno agitirati. Ker pa kot edini Bračkanec ni upal osebno na volišče, je napravil le friško figo — za Vračka. Kako more biti tak človek sovražnik slovenskega jezika, ki je rojen Slovenec, ima še živo slovensko mater, tega ne razumem. Obžalujemo Vas, in sicer ne toliko zaradi Vaše agitacije, ker nam niste storili nobene škode, pomilujemo Vas zaradi tega, ker je nekdo rekel, da imajo Vračkijanci in Štajercijanci 7000 metrov daljše — nosove. Velike skrbi in sitnostni boste imeli z njim. Če bode potrebno, bomo nekoliko krepkeje potipali po tistih sedem tisoč metrov dolgih ...

Sv. Duh na Stari gori. (Kaj je z okrajno cesto?) Skoro leto dni je minulo, odkar se govori med Duhovčani, terbegovske in galuške občine, da bi zidali okrajno cesto od ljutomerske ceste v Drakovcih naprej skozi Terbegovce, Kutince, Borošak in Smolince do okrajne ceste, ki pelje od Sv. Andraža na Ptuj. Nova šola pri Sv. Duhu je gotova, ali zakaj? Zato, ker so vas k temu prisilile pristojne oblasti zaradi velikega števila otrok. Ali tukaj pa, ker vas nihče ne sili, pa torej nikakor ne morete začeti zidati te za vas prekoristne in silno potrebne ceste?

Res človek se mora čuditi, da s to važno zadevo tako dolgo odlašate. Kako izgleda zdaj v jeseni ta cesta skozi terbegovsko, galuško in smolinsko občino, to je nad vse žalostno spričevalo za te občine. Živina se muči in kolje do kolena po globokem blatu, kakor v močvirju. Ne verjamem, da bi se pri taki priložnosti vozniku na taki cesti, če ima tudi kamenito srce, svoja živina ne smilila.

Letos, ko nam je drevje še precej obrodilo, kako so težko vozili ta edini pridelek na železnice in kako malo kupcev je prišlo v te občine, ker imajo tako slabo cestno zvezo z drugim svetom. Najlepši dokaz, kako potrebna

je tem občinam okrajna cesta, je slučaj, da so letos nazadnje kupci jabolke plačevali pri Sv. Juriju na lepi cesti za 24 gl. štartinski sod, v občini Smolinci pa 20 gl., torej 4 gl. ceneje.

Vsak si tedaj lahko sam preračuni, koliko bi lahko več dobil za sadje, ako bi se ne zbal kupci zaradi prevelikega blata iti v omenjeno občino. In ravno, kakor se sliši, v smolinski občini se najdejo še ljudje, ki branijo, da bi se delala ta okrajna cesta. Gotovo pa je dokazana stvar, da je ta občina okrajne ceste med gori omenjenimi občinami najbolj potrebna; dočim se namreč prvih dveh občin okrajna cesta vsaj kje daleč na robu dotika, se smoliske občine celo izogne, tako, da je včasih vsled velikega blata skoro popolnoma ločena od drugega sveta.

Da bi baje prejšnji gospod župan R. bil tudi proti tej življenski potrebi smolinske občine, pa skoro ne moremo verjeti, ker je on vsled svojih izkušenj gotovo prepričan, kaka dobrota bi bila taka cesta za smolinsko občino. Tudi taki mali propiri, kje naj gre nova cesta ali spodaj po vasi ali v Slavšini, se mi zdijo vsaj nepotrebni, če ne naravnost smešni. Dozdaj je vsaki celo uro ali še dalje gazil in mučil živino po blatu, prej ko je prišel na okrajno cesto; zdaj pa hoče vsaki imeti naenkrat okrajno cesto do svojega zelnika ali pa sploh nobene. Gotovo je pa, da se težki voz lažje vozi s hriba v dolino na okrajno cesto, kakor pa narobe. Povsem opravičena bi bila torej želja, da bi peljala nova okrajna cesta po vasi v dolini.

Silno vas, občinske odbore omenjenih treh občin, torej opominjamo, da prosite vašo okrajno zastopa, naj vam pripomoreta z podporo za moste in kanale, da si začnete zidati to cesto. Saj tudi vaše tri občine plačujejo okrajne doklade za okrajne ceste v celem kraju. Nikakor si ne morem misliti, da bi vam to prošnjo odrekla, bodisi gornjeradgonški ali sentlenarski okrajni zastop, saj vendar niso te tri občine kakor pastorki v svojih okrajih. Pastorki dobivajo včasih od mačehe vsaj drobtinice, ali te občine še doslej niti tako majhnih podpor niso dobile od svojih okrajnih zastopov.

Občani teh treh občin, pomislite, da bi si s tem ne poboljšali samo svojega bednega stanja, ampak tudi vaših potomcev, ki bi še enkrat občudovali in hvalili delavnost svojih prednikov. — Duhovčan.

Iz Velenja. Kakor znano, že v našem trgu dolgo, dolgo let živi tukajšnji poštar Goll. Nevemo sicer, kako more c. kr. poštno ravnateljstvo v kraju, kjer prebivajo, razun peščico nemškutarjev-kričačev, izključno samo Slovenci, nastaviti poštarja, kateri o slovenskem jeziku nima ne duha ne sluha! In temu poštarju se je posrečilo spraviti svojega mlajšega sina in starejšo hčerko v službo c. kr. pošte in sicer v krajih, kateri so popolnoma slovenski. Čudno se nam res zdi, da tem ljudem tako dobro diši slovenski kruhek, kajti sinček, kateri je sedaj nastavljen na slovenski Dobrni, še svoječasno o slovenščini sploh nič slišati ni hotel ter miroljubnih Slovencev ni maral. Zakaj se mu le ni dopalo med nemškimi »kmeti« gori na Gornjem Štajerskem? Hčerka pa, katera je baje sedaj kot poštna upraviteljica nastavljena v narodnem trgu Žalcu, se je večkrat izrazila: »Bos, die bindische Sproch ist a Bauernsproch.« No, ako se ti ne dopade tu na slovenskih tleh, pa pojdi v nemški raj! Slavno c. kr. poštno ravnateljstvo, kako to, da se po slovenskih pokrajinah nastavlja ali slovenščine nezmožni poštarji ozir. poštne upraviteljice ali pa strastni nemškutarji? Mi protestiramo proti temu, mi ne potrebujemo takih ljudi!

Dobrna pri Celju. (Nemčurka predržnost). Seme, katero so tako pridno sejali različni nemškutarski rogovileži na Dobrni, že rodi svoj sad. Ne samo taki, katerim se že pristna nemška (?) kri bojevitito pretaka po žilah, ampak tudi taki, kateri še svojo slovensko kri prestvarjajo v nemško (!), stopajo zmagovito — po noči v temi —